

ಶರೀರಕ್ಕೆ ಚೇತನವನ್ನಂಟು ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಜೀವಕ್ಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಆಗ ಜೀವದ ಸ್ವರೂಪವು ಚೇತನವಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಅಚೇತನವಿದೆಯೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಚೇತನವಿದ್ದರೆ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಚೇತನವೇನು ಮಾಡುವುದು? ಅಚೇತನವಿದ್ದರೆ ಶರೀರದ, ಘಟಾದಿಗಳ ಹಾಗೂ ಜೀವದ ಜಾತಿಯು ಒಂದಾಯಿತು. ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನ ಹಾಗೂ ಜೀವಗಳ ಚೇತನವು ಒಂದಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಭಿನ್ನವಿದೆಯೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ಒಂದಿದ್ದರೆ ಜ್ಞಾನದ ಹೀನಾಧಿಕತೆಯು ಹೇಗೆ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ? ಮತ್ತು ಈ ಜೀವರೂಘಳು ಪರಸ್ಪರದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ತಿಳಿದುದನ್ನು ತಿಳಿಯದಿರುವ ಕಾರಣವೇನು? ಇದು ಘಟಿಉಪಾಧಿ ಭೇದವಿದೆಯೆಂದು ನೀನೆನ್ನಬಹುದು; ಘಟಿಉಪಾಧಿಯಿರುವುದರಿಂದಂತೂ ಚೇತನವು ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನವಾದವು. ಘಟಿಉಪಾಧಿ ನಾಶವಾದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಚೇತನವು ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಸೇರುವುದೋ ಅಥವಾ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು? ನಾಶವಾಗಿ ಹೋದರೆ ಈ ಜೀವನಂತೂ ಅಚೇತನ ಉಳಿಯುವನು. ಮತ್ತು ಜೀವವೇ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿ ಬಿಡುತ್ತದೆಂದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಆಸ್ತಿತ್ವವು ಉಳಿಯುವುದೋ ಅಥವಾ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲವೋ? ಆಸ್ತಿತ್ವವು ಉಳಿಯುತ್ತಿದ್ದರೆ ಇವನು ಉಳಿದನು, ಇವನ ಚೇತನವು ಇವನಿಗೆ ಉಳಿಯಿತು. ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದ್ದೇನು? ಒಂದು ವೇಳೆ ಆಸ್ತಿತ್ವವು ಉಳಿಯದಿದ್ದರೆ ಅವನ ನಾಶವೇ ಆಯಿತು ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ಕೂಡಿದವರಾರು? ಬ್ರಹ್ಮನ ಮತ್ತು ಜೀವಗಳ ಚೇತನವು ಭಿನ್ನವಿದೆಯೆಂದು ನೀನು ಹೇಳಿದರೆ ಬ್ರಹ್ಮ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಜೀವಗಳು ಭಿನ್ನ-ಭಿನ್ನವೆಂಬುದು ತಾನೇ ನಿಶ್ಚಯವಾಯಿತು. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಜೀವಗಳ ಚೇತನವಿದೆ ಅದು ಬ್ರಹ್ಮನದಿದೆಯೆಂಬುದು ಕೂಡ ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಶರೀರಾದಿಗಳು ಮಾಯೆಯಿಂದಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುವೆ, ಆದರೆ ಮಾಯೆಯೇ ಮೂಳೆ-ಮೂಸಾದಿರೂಪವಾಗುವುದೋ ಅಥವಾ ಮಾಯೆಯ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಬೇರಾವವು ಆ ರೂಪವಾಗುತ್ತವೆ. ಮಾಯೆಯೇ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ವರ್ಣ-ಗಂಧಾದಿಗಳು ಮಾಯೆಗೆ ಮೊದಲೇ ಇದ್ದವೋ ಅಥವಾ ನವೀನವಾದವು? ಮೊದಲೇ ಇದ್ದರೆ ಮೊದಲಂತೂ ಮಾಯೆಯು ಬ್ರಹ್ಮನದಿತ್ತು, ಅಮೂರ್ತಿಕ ಬ್ರಹ್ಮನಲ್ಲಿ ವರ್ಣಾದಿಗಳು ಹೇಗೆ ಸಂಭವವಿವೆ? ಮತ್ತು ನವೀನವಾಗಿದ್ದರೆ ಅಮೂರ್ತಿಕವು ಮೂರ್ತಿಕವಾಯಿತು, ಆಗ ಅಮೂರ್ತಿಕ ಸ್ವಭಾವವು ಶಾಶ್ವತವೆಂದು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಮಾಯೆಯ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಬೇರಾವುದು ಆಗುತ್ತದೆಂದಾಗ ಬೇರೆ ಪದಾರ್ಥವೆಂತೂ ನೀನು ನಿಶ್ಚಯಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ, ಎಂದ ಮೇಲೆ ಆದವರು ಯಾರು ?

ನವೀನ ಪದಾರ್ಥವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ನೀನು ಹೇಳಿದರೆ ಅದು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಅಭಿನ್ನವಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆಯೋ? ಮಾಯೆಯಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಶರೀರಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಯಾವಯೆಯೆಂದೇಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅವಂತೂ ಆ ಪದಾರ್ಥವಯವಾದವು. ಮತ್ತು ಅಭಿನ್ನವಾಗಿ ಉತ್ಪನ್ನವಾದರೆ ಮಾಯೆಯೇ ತದ್ರೂಪವಾಯಿತು. ನವೀನ ಪದಾರ್ಥ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತೆಂದೇಕೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ?

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಶರೀರಾದಿಗಳು ಮಾಯಾಸ್ವರೂಪವಿವೆಯೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಭ್ರಾಂತಿಯಿದೆ.

ಮಾಯೆಯಿಂದ ರಾಜಸ, ತಾಮಸ, ಸಾತ್ವಿಕವೆಂದು ಮೂರು ಗುಣಗಳುತ್ಪನ್ನವಾದುವೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದು ಕೂಡ ಹೇಗೆ ಸಂಭವವಿದೆ? ಏಕೆಂದರೆ ಮಾನಾದಿ ಕಷಾಯರೂಪ ಭಾವವನ್ನು ರಜೋಗುಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಕ್ರೋಧಾದಿ ಕಷಾಯರೂಪ ಭಾವವನ್ನು ತಮೋಗುಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಮಂದಕಷಾಯರೂಪ ಭಾವವನ್ನು ಸತ್ವಗುಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಭಾವಗಳಂತೂ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಚೇತನಾವಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮಾಯೆಯ ಸ್ವರೂಪವು ಜಡವೆಂದು ಹೇಳುವಿರಿ, ಆ ಜಡದಿಂದ ಈ ಭಾವವು ಹೇಗೆ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುವುದು? ಜಡಕ್ಕೂ ಆದರೆ ಪಾಪಾಣಾದಿಗಳಿಗೂ ಆಗುವುದು, ಆದರೆ ಚೇತನಸ್ವರೂಪವಾದ ಜೀವಗಳಿಗೆ ಈ ಭಾವಗಳು ಕಾಣುತ್ತವೆ; ಆದುದರಿಂದ ಈ ಭಾವಗಳು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿಲ್ಲ.

ಮಾಯೆಗೆ ಚೇತನವು ನಿಶ್ಚಿತವಾದರೆ ಇದನ್ನು ಮನ್ನಿಸುವುದು. ಮಾಯೆಗೆ ಚೇತನವು ನಿಶ್ಚಿತವಾದ ಮೇಲೆ ಶರೀರ ಮೊದಲಾದವು ಮಾಯೆಯಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾದವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮನ್ನಿಸಲಿಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಬೇಕು; ಭ್ರಾಂತಿರೂಪವಾಗಿ ಮನ್ನಿಸುವುದರಿಂದ ಲಾಭವೇನಿದೆ ?

ಮತ್ತು ಆ ಗುಣಗಳಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶರೇಬ ಮೂವರೂ ದೇವರು ಪ್ರಕಟವಾದರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದು ಹೇಗೆ ಸಂಭವವಿದೆ ? ಏಕೆಂದರೆ ಗುಣಿಯಿಂದ ಗುಣಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಗುಣಗಳಿಂದ ಗುಣಿಯ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೇಗಾಗುವುದು ? ಪುರುಷನಿಂದ ಕ್ರೋಧವಾಗುವುದು, ಕ್ರೋಧದಿಂದ ಪುರುಷನ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೇಗಾಗುವುದು ? ಮತ್ತು ಈ ಗುಣಗಳದಂತೂ ನಿಂದೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇವುಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಪೂಜ್ಯರೆಂದು ಹೇಗೆ ಮನ್ನಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ? ಗುಣಗಳಂತೂ ಮಾಯಾಮಯಿ ಮತ್ತು ಇವಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಅವತಾರವೆಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಆದರೆ ಇದಂತೂ ಮಾಯೆಯ ಅವತಾರವಾಯಿತು, ಇವಕ್ಕೆ ಬ್ರಹ್ಮನ ಅವತಾರವೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ ? ಮತ್ತು ಈ ಗುಣಗಳು ಅಲ್ಪವಾಗಿಯೂ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸುವ ಉಪದೇಶ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಮೂರ್ತಿವಂತರನ್ನು ಪೂಜ್ಯರೆಂದು ಮನ್ನಿಸುವುದು ಇದಂಥ ಭ್ರಾಂತಿಯಿದೆ ?

ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯಕೂಡ ಇವುಗಳಮಯವಾಗಿ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಕುತೂಹಲ, ಸ್ತ್ರೀ ಸೇವನೆ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧ ಮೊದಲಾದ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವು ಆ ರಜಸ್ವಾದಿ ಗುಣಗಳಿಂದಲೇ ಈ ಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ; ಆದುದರಿಂದ ಅವರಲ್ಲಿ ರಜಸ್ವಾದಿಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆಂದು ಹೇಳು. ಇವರಿಗೆ ಪೂಜ್ಯರೆನ್ನುವುದು, ಪರಮೇಶ್ವರರೆನ್ನುವುದಂತೂ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಸಂಸಾರಿಗಳಿರುವಂತೆಯೇ ಇವರೂ ಇದ್ದಾರೆ.

ಸಂಸಾರಿಗಳಂತೂ ಮಾಯೆಯ ಆಧೀನರಿದ್ದು ಅವರು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಿಲ್ಲದೆ ಆ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಮಾಯೆಯು ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳ ಆಧೀನವಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ತಿಳಿದೇ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದು ಕೂಡ ಭ್ರಾಂತಿಯಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾಯೆಯ ಆಧೀನವಾಗುವುದರಿಂದಂತೂ ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಾದಿಗಳೇ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವಲ್ಲದೆ ಮತ್ತೇನೂ ಆಗುತ್ತವೆ ? ಆದುದರಿಂದ ಆ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಕರಲ್ಲಂತೂ ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಾದಿಗಳ ತೀವ್ರತೆಯು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕಾಮದ ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ ಸ್ತ್ರೀಯ ವಶವರ್ತಿಯಾಗಿ ಸೃತ್ಯ ಗಾಯನಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವನು, ವಿಹ್ವಲನಾಗುವನು, ನಾನಾ ಪ್ರಕಾರದ ಕುಚೇಷ್ಟೆ ಮಾಡುವನು; ಮತ್ತು ಕ್ರೋಧದ ವಶವರ್ತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಯುದ್ಧಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವನು; ಮಾನದವಶವರ್ತಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಉಚ್ಚತೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಸಲುವಾಗಿ ಅನೇಕ ಉಪಾಯ ಮಾಡುವನು; ಮಾಯೆಯ ವಶವರ್ತಿಯಾಗಿ ಅನೇಕ ಕವಟಿ ಮಾಡುವನು; ಮತ್ತು ಲೋಭದ ವಶವರ್ತಿಯಾಗಿ ಪರಿಗ್ರಹದ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾಡುವನು. ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳುವುದು ? ಹೀಗೆ ವಶವರ್ತಿಯಾಗಿ ವಸ್ತ್ರಾಪಹರಣದಂಥ ನಿರ್ಲಜ್ಜರ ಕ್ರಿಯೆ, ಮೊಸರು ಕದಿಯುವ ಕಳ್ಳರ ಕ್ರಿಯೆ, ರುಂಡಮಾಲೆ ಧರಿಸುವಂಥ ಮೂರ್ಖರ ಕ್ರಿಯೆ, ಬಹುರೂಪ ಧಾರಣಾದಿ ಭೂತಗಳ ಕ್ರಿಯೆ, ಗೋವು ಕಾಯುವಂಥ ನೀಚ

1. ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ಶಿವ ಈ ಮೂವರೂ ಬ್ರಹ್ಮನ ಮುದ್ರೆ ಶಕ್ತಿಗಳಿವೆ.-ವಿಷ್ಣು ಪುರಾಣ ಅ, ೨೨-೫೮.

ಕಲಿಕಾಲದ ಪ್ರಾಂಭದಲ್ಲಿ ಪರಬ್ರಹ್ಮನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನು ರಚೋಗುಣದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನನಾಗಿ ಬ್ರಹ್ಮನೆನಿಸಿ ಪ್ರಜೆಗಳ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಪ್ರಲಯದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತಮೋಗುಣದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನನಾಗಿ ಶಿವನೆನಿಸಿ ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಗ್ರಾಹಮಾಡಿದನು. ಆ ಪರಮಾತ್ಮನು ಸತ್ಯಗುಣದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನನಾಗಿ ನಾರಾಯಣನೆನಿಸಿ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಶಯನ ಮಾಡಿದನು.-ವಾಯು ಪುರಾಣ ಅ ೭-೬೮, ೬೯.

2. ನಾನಾರೂಪಾಯ ಮುಂಡಾಯ ವರೂಥ ಪೃಥುದಂಡಿನಿ |

ನಮಃ ಕಬಾಲಹಸ್ತಾಯ ದಿಗ್ವಾಸಾಯ ಶಿಖಿಂದಿನೇ ||-ಮತ್ಸ್ಯ ಪುರಾಣ, ಅ, ೨೫೦, ಶ್ಲೋಕ ೨

ಕೂಲದವರ ಕ್ರಿಯೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ನಿಂದ್ಯಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವನು; ವಶಾಯಂ ವಶವರ್ತಿಯಾದ ಮೇಲೆ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಿಯೆಗಳು ಏನೇನು ಆಗುತ್ತವೆಂಬುದು ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬನು ಮೋಡವಂಸುಕಿದ ಅವಶ್ಯವಾಸ್ಥೆಯ ರಾತ್ರಿಯನ್ನು ಅಂಧಕಾರರಹಿತವೆಂದು ಮನ್ನಿಸುವನು; ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬಾಹ್ಯಕುಚೇಷ್ಟೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ತೀವ್ರ ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಾದಿಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳನ್ನು ಮಾಯಾರರಹಿತರೆಂದು ಮನ್ನಿಸುವಂತಿದೆ.

ಇವರಿಗೆ ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧಾದಿಗಳು ವ್ಯಾಪ್ತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ಕೂಡ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಲೀಲೆಯೆಂದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವವರು ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದೆಯೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ? ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಸ್ತ್ರೀ ಸೇವನೆಯ ಇಚ್ಛೆಯ ಹೆಸರೇ ಕಾಮವಿದೆ, ಯುದ್ಧ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯ ಹೆಸರೇ ಕ್ರೋಧವಿದೆ ಉಳಿದುವನ್ನು ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ತಿಳಿಯುವುದು. ಮತ್ತು ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ತಾನು ಅವೇಕ್ಷಿಸದಂಥ ಕಾರ್ಯವಂತೂ ಪರವಶವಾದಮೇಲೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಪರವಶತೆಯ ಹೇಗೆ ಸಂಭವವಿದೆ ? ಮತ್ತು ನೀನು ಲೀಲೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವೆ, ಆದರೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಅವತಾರಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳ ಲೀಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದರೆ ಅನ್ಯಜೀವಿಗಳನ್ನು ಈ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಬಿಡಿಸಿ ಮುಕ್ತ ಮಾಡುವ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ? ಕ್ಷಮೆ, ಸಂತೋಷ, ಶೀಲ, ಸಂಯಮಾದಿಗಳ ಉಪದೇಶ ವೆಲ್ಲವು ವ್ಯರ್ಥವಾಯಿತು.

ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗಂತೂ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ. ಲೋಕರೀತಿಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಾಗಿ ಅವನು ಭಕ್ತರ ರಕ್ಷಣೆ, ದುಷ್ಟರ ನಿಗ್ರಹದ ಸಲುವಾಗಿ ಅವತಾರ! ಧರಿಸುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದೆ ಇರಿವೆ-ಕೂಡ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದಮೇಲೆ ಪರಮೇಶ್ವರನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡುವರು? ಲೋಕರೀತಿಯ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಗಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ನೀನು ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ಹೇಳಿರುವೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಓರ್ವಪುರುಷನು ತಾನು ಕುಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿದರೆ ಮತ್ತು ಅವರು ಆ ಜೀವ್ವಾರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ಹೊಡೆಯುವಂಥ ತಂದೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯವನೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು? ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಾಮ-ಕ್ರೋಧರೂಪ ಚೇಷ್ಟೆಯಿಂದ ತಾವು ಉತ್ಪನ್ನಮಾಡಿದ ಜನರನ್ನು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಮಾಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಜನರು ಆ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರವೃತ್ತಿಮಾಡಿದಾಗ ಅವರನ್ನು ನರಕಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ತಳ್ಳಿದರು. ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಇವೇ ಭಾವಗಳ ಫಲವು ನರಕವೆಂದು ಹೇಳಿದೆ, ಆದರೆ ಇಂಥ ಪ್ರಭವನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯವನೆಂದು ಹೇಗೆ ನಂಬುವುದು ?

ಭಕ್ತರರಕ್ಷಣೆ, ದುಷ್ಟರ ನಿಗ್ರಹ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯೋಜನವನ್ನು ನೀನು ಹೇಳಿದೆ. ಆದರೆ ಭಕ್ತರಿಗೆ ದುಃಖ ಕೊಡುವಂಥ ದುಷ್ಟರು ಅವರು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಾದರೋ ಅಥವಾ ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದೆಯಾದರೋ ? ಇಚ್ಛೆಯಿಂದಾಗಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಒಬ್ಬನು ತನ್ನ ಸೇವಕನನ್ನು ತಾನೇ ಯಾರಿಗೋ ಹೇಳಿ ಸಾಯಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಆ ಸಾಯಿಸಿದವನನ್ನು ತಾನು ಹೊಡೆಯುವಂಥ ಸ್ವಾಮಿಯನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯವನೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು ? ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ತನ್ನ ಭಕ್ತನನ್ನು ತಾನೇ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ದುಷ್ಟರ ಮುಖಾಂತರ ಬಾಧೆಗೊಳಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಪುನಃ ಆ ದುಷ್ಟರನ್ನು ತಾನು ಅವತಾರ ಧಾರಣಮಾಡಿ ಕೊಲ್ಲುವಂಥ ಈಶ್ವರನನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯವನೆಂದು ಹೇಗೆ ಮನ್ನಿಸಲಾಗುವುದು ?

ಇಚ್ಛೆಯಿಲ್ಲದೆ ದುಷ್ಟರಾದರೆಂದರೆ ಈ ದುಷ್ಟರು ನನ್ನ ಭಕ್ತರಿಗೆ ದುಃಖಕೊಡಬಹುದೆಂಬ ಭವಿಷ್ಯಜ್ಞಾನವು

1. ಪರಿತ್ರಾಣಾಯ ಸಾರ್ಥೂನಾಂ ವಿನಾಶಾಯ ಚ ದುಷ್ಟತಾಮ್ |

ಧರ್ಮಸಂಸ್ಥಾ ಪನಾರ್ಥಾಯ ಸಂಭವಾಮಿ ಯುಗೇ ಯುಗೇ || ಗೀತೆ ೪.೮

ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೇನು ಅಥವಾ ಇವರನ್ನು ಹೀಗಾಗಗೊಡದಂಥ ಶಕ್ತಿಯು ಮೊದಲು ಇರಲಿಲ್ಲವೇನು ? ಮತ್ತು ಇಂಥ ಕಾರ್ಯದ ಸಲುವಾಗಿ ಅವತಾರ ಧಾರಣವೂ ಬೇಕಾದರೆ ಅವತಾರ ಧಾರಣ ಮಾಡದೆ ಅಂಥ ಶಕ್ತಿ ಇತ್ತೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೋ? ಇದ್ದರೆ ಅವತಾರವನ್ನೇಕೆ ಧಾರಣ ಮಾಡಿದನು? ಮತ್ತು ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಂತರ ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಬರಲು ಕಾರಣವಾದರೂ ಯಾವುದಾಯಿತು ?

ಹೀಗೆ ಮಾಡದೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಮಹಿಮೆಯು ಹೇಗೆ ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದೆಂದರೆ ತನ್ನ ಮಹಿಮೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ತನ್ನ ಅನುಚರರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದು, ಪ್ರತಿಪಕ್ಷದವರನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸುವುದೇ ರಾಗ-ದ್ವೇಷವಿದೆ. ಆ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳಂತೂ ಸಂಸಾರಿ ಜೀವನ ಲಕ್ಷಣವಿವೆ. ಪರಮೇಶ್ವರನಲ್ಲೂ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅನ್ಯ ಜೀವರಂಗಳಿಗೆ ರಾಗ-ದ್ವೇಷಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸಮತಾಭಾವ ಮಾಡುವ ಉಪದೇಶ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವುದು ? ಮತ್ತು ರಾಗ-ದ್ವೇಷದ ಅನುಸಾರ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿರುವುದು ಆ ಕಾರ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು-ಕಡಿಮೆ ಕಾಲ ಕಳೆದಲ್ಲದೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದ ಬಳಿಕ ಅಷ್ಟು ಕಾಲದವರೆಗೆ ಪರಮೇಶ್ವರನಿಗೆ ಆಕಾಲತೆಯೂ ಆಗುತ್ತಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನು ಕೂಡ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಆ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ದೊರೆಯು ಸ್ವಯಂ ಬಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಆ ದೊರೆಯ ಮಹಿಮೆಯಾಗದೆ ನಿಂದೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಯಾವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ದೊರೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಂತರರು ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿದೆ ಅದನ್ನು ಪರಮೇಶ್ವರನು ಸ್ವಯಂ ಅವತಾರ ಧಾರಣಮಾಡಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಮನ್ನಿಸಿದರೆ ಆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಮಹಿಮೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೆ ನಿಂದೆಯೇ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಮಹಿಮೆಯನ್ನಂತೂ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ; ನೀನಂತೂ ಬ್ರಹ್ಮನನ್ನು ಅದ್ವೈತನೆಂದು ಮನ್ನಿಸುವೆ, ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾನೆ? ಮಹಿಮೆ ತೋರಿಸುವುದರ ಫಲವಂತೂ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಿದೆ, ಆದರೆ ಯಾರಿಂದ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ? ಎಲ್ಲ ಜೀವರಂಗಳು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಇಚ್ಛೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ನೀನು ಹೇಳುವೆ, ಮತ್ತು ತನಗೆ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆಯಿದ್ದರೆ ಎಲ್ಲರನ್ನು ತನ್ನ ಸ್ತುತಿರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರವರ್ತಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು, ಅನ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು? ಅದುದರಿಂದ ಮಹಿಮೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಕೂಡ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವುದು ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಪರಮೇಶ್ವರನು ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅಕರ್ತೃವಿದ್ದಾನೆ, ಅವನ ನಿಶ್ಚಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವೆ, ಆದರೆ ಇವಳು ನನ್ನ ತಾಯಿಯೂ ಇದ್ದಾಳೆ ಮತ್ತು ಬಂಜೆಯೂ ಇದ್ದಾಳೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಿನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಹೇಗೆ ನಂಬುವುದು? ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವವನನ್ನು ಅಕರ್ತೃವೆಂದು ಹೇಗೆ ಮನ್ನಿಸುವುದು? ಮತ್ತು ನಿಶ್ಚಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದೂ ನೀನು ಹೇಳುವೆ; ಹಾಗೆ ನಿಶ್ಚಯವಿಲ್ಲದೆ ಮನ್ನಿಸುವುದಾದರೆ ಆಕಾಶ ಪುಷ್ಪ, ಕತ್ತೆಯ ಕೋಡುಗಳನ್ನೂ ಮನ್ನಿಸು; ಆದರೆ ಇಂಥ ಅಸಂಭವವಾದವುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರರಿಬ್ಬರನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅದು ಅಸತ್ಯವೆಂದೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು.

ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನು ಸೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ವಿಷ್ಣು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಮಹೇಶನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗೆ ಹೇಳುವುದು ಕೂಡ ಸಂಭವವಿಲ್ಲ; ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಒಬ್ಬನು ಒಂದನ್ನು ಮಾಡಲಪೇಕ್ಷಿಸಿದರೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬನು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾನೆ, ಆಗ ಪರಸ್ಪರದಲ್ಲಿ ವಿರೋಧವಾಗುವುದು.

ಇದಂತೂ ಒಬ್ಬ ಪರಮೇಶ್ವರನದೇ ಸ್ವರೂಪವಿದ್ದು ವಿರೋಧವೇಕಾಗುವುದೆಂದು ನೀನು ಹೇಳುವೆ, ಆದರೆ ತಾನೇ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿ ತಾನೇ ನಷ್ಟ ಮಾಡುವಂಥ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಫಲವಿದೆ? ಸೃಷ್ಟಿಯು ತನಗೆ ಅನಿಷ್ಟ

ಎದ್ದರೆ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಿದನು, ಮತ್ತು ಇಷ್ಟವಿದ್ದರೆ ನಷ್ಟವನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಿದನು ? ಇನ್ನು ಮೊದಲು ಇಷ್ಟವೆನಿಸಿದಾಗ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿದನು ಪುನಃ ಅನಿಷ್ಟವೆನಿಸಿದಾಗ ನಷ್ಟಮಾಡಿದನೆಂದಿದ್ದರೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಸ್ವಭಾವವು ಅನ್ಯಥಾ ಆಯಿತು ಅಥವಾ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಸ್ವರೂಪವು ಅನ್ಯಥಾ ಆಯಿತು. ಪ್ರಥಮಪಕ್ಷ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಸ್ವಭಾವವು ಏಕಪ್ರಕಾರ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸ್ವಭಾವವು ಏಕಪ್ರಕಾರ ಉಳಿಯದುದರ ಕಾರಣವೇನಿದೆ ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸು. ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಸ್ವಭಾವದ ಪರಿವರ್ತನೆಯು ಹೇಗಾಗುವುದು ? ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯಪಕ್ಷ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರೆ ಸೃಷ್ಟಿಯಂತೂ ಪರಮೇಶ್ವರನ ಆಧೀನವಿತ್ತು, ಅದನ್ನು ತನಗೆ ಅನಿಷ್ಟವೆನಿಸುವಂತೆ ಆಗಗೊಟ್ಟನು ?

ಬ್ರಹ್ಮನು ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ? ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ವಂದಿರ ಕಟ್ಟುವವನು ಕಲ್ಲು, ಗಚ್ಚು ಮೊದಲಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಆಕಾರಾದಿಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುತ್ತಾನೆ; ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮನು ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಏಕತ್ರಮಾಡಿ ಸೃಷ್ಟಿಯ ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಆ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದು ಏಕತ್ರಮಾಡಿದನು ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ತಿಳಿಸು ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಬ್ರಹ್ಮನೇ ಇಷ್ಟರಚನೆ ಮಾಡಿದನೇನು, ಅದನ್ನು ಕಾಲಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಿದನೋ ಅಥವಾ ತನ್ನ ಶರೀರದ ಹಸ್ತಾದಿಗಳನ್ನು ಅಸಂಖ್ಯ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ರಚಿಸಿದನು ? ಅದು ಹೇಗಿದೆ ಹಾಗೆ ತಿಳಿಸು. ನೀನು ತಿಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಭಾಸವಾಗುವುದು.

ಒಂದು ಪ್ರಕಾರವು ಹೀಗಿದೆ-ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ದೊರೆಯು ಆಜ್ಞೆಮಾಡುವವನು ಅದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಕಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ, ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮನ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟನು ? ಮತ್ತು ಯಾರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಕೊಟ್ಟನು ಅವರು ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದು ಹೇಗೆ ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸು.

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಕಾರವು ಹೀಗಿದೆ-ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಋದ್ಧಿಧಾರಿಯು ಇಚ್ಛೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾದ ಕಾರ್ಯವು ತಾನೇ ಆಗುತ್ತದೆ; ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಬ್ರಹ್ಮನು ಇಚ್ಛೆಮಾಡಿದರೆ ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಸೃಷ್ಟಿಯು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಬ್ರಹ್ಮನು ಇಚ್ಛೆಯ ಕರ್ತೃವೇ ಆದನು, ಲೋತವಂತೂ ತಾನಾಗಿಯೇ ಉತ್ಪನ್ನವಾಯಿತು. ಇಚ್ಛೆಯಂತೂ ಪರಮಬ್ರಹ್ಮನು ಮಾಡಿದ್ದನು, ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಉತ್ಪನ್ನಮಾಡುವವನೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮನ ಕರ್ತವ್ಯವೇನಿದೆ ?

ಪರಮಬ್ರಹ್ಮನೂ ಇಚ್ಛೆಮಾಡಿದನು ಮತ್ತು ಬ್ರಹ್ಮನೂ ಇಚ್ಛೆಮಾಡಿದಾಗ ಲೋಕದ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಯಿತೆಂದು ನೀನು ಹೇಳುವೆ, ಇದರಿಂದ ಕೇವಲ ಪರಮಬ್ರಹ್ಮನ ಇಚ್ಛೆಯು ಕಾರ್ಯಕಾರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಬರುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿಹೀನತೆಯು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿತು.

ಜಗತ್ತು ಕೇವಲ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಆಗುತ್ತದೆಯೆಂದಾಗ ಮಾಡುವವನಂತೂ ಸುಖದ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡುವನೆಂದರೆ ಇಷ್ಟವಾಗಿಯೇ ರಚನೆ ಮಾಡುವನು. ಈ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟಪದಾರ್ಥಗಳು ಅಲ್ಪವಾಗಿ ಕಂಡು ಬಂದರೆ ಅನಿಷ್ಟ ಪದಾರ್ಥಗಳು ಅಧಿಕವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಜೀವರುಗಳಲ್ಲಿ ದೇವಾದಿಕರ ರಚನೆಯಂತೂ ರಮಣ ಮಾಡುವ ಹಾಗೂ ಭಕ್ತಿಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಇಷ್ಟವಾಗಿ ರಚಿಸಿದ್ದರೆ ಕ್ರಿಮಿ, ಕೀಟಕ, ನಾಯಿ, ಹಂದಿ, ಸಿಂಹ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಯಾವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ರಚಿಸಿದೆ ? ಅವಂತೂ ಸುಂದರವಿಲ್ಲ, ಭಕ್ತಿಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಅನಿಷ್ಟವೇ ಇವೆ. ಮತ್ತು ದರಿದ್ರ, ದುಃಖನಾರಕಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ತಮಗೆ ಜುಗುಪ್ಸೆ, ಗಾಂಭಿರ ಮೊದಲಾದ ದುಃಖವನ್ನುತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವಂಥ ಅನಿಷ್ಟಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿರಬೇಕು ?

ಜೀವಗಳು ತಮ್ಮ ಪಾಪದಿಂದ ಕ್ರಿಮಿ, ಕೀಟಕ, ದರಿದ್ರ, ನಾರಕಿ ಮೊದಲಾದ ಪರ್ಯಾಯ ಭೋಗಿಸುತ್ತ-

ವೆನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ನಂತರದಲ್ಲಿ ಪಾಪದ ಫಲದಿಂದಲೇ ಈ ಪರ್ಯಾಯಗಳಾದುವೆಂದು ಹೇಳಿರಿ. ಆದರೆ ಮೊದಲು ಸೃಷ್ಟಿ ರಚನೆ ಮಾಡುವಾಗಲೇ ಅವನ್ನು ಮಾಡಿದೆಯೆಂದ ಮೇಲೆ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ? ಮತ್ತು ಅನಂತರ ಜೀವ-ಗಳೂ ಪಾಪರೂಪವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಪರಿಣಮಿಸಿದವು ? ತಾವೇ ಪರಿಣಮಿಸಿದವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮೊದಲಂತೂ ಬ್ರಹ್ಮನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿದನು ನಂತರ ಅವು ಇವನ ಅಧೀನ ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ, ಇದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ದುಃಖವೇ ಆಯಿತು.

ಬ್ರಹ್ಮನು ಪರಿಣಮಿತ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅವನ್ನು ಪಾಪರೂಪವಾಗೇಕೆ ಪರಿಣಮಿತ ಮಾಡಿದನು, ಜೀವಗಳನ್ನಂತೂ ತಾನೇ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳ ಕಿಡಕನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಿದನು ? ಆದುದರಿಂದ ಹೀಗೂ ಸಂಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಅಜೀವಗಳಲ್ಲಿ ಚಿನ್ನ, ಸುಗಂಧ ಸಹಿತವಾದ ವಸ್ತುಗಳನ್ನಂತೂ ರಂಜನೆ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾಡಿ ದ್ದರೆ ಕಿಂವರ್ಣ, ದುರ್ಗಂಧಯುಕ್ತ ದುಃಖಿದಾಯಕ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಯಾವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ರಚಿಸಿದನು ? ಇವುಗಳ ದರ್ಶನದಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಯಾವ ಸುಖವಂತೂ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಪಾಪಿ ಜೀವಗಳಿಗೆ ದುಃಖ ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ರಚಿಸಿದೆಯೆಂದರೆ ತಾನೇ ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡಿದ ಜೀವಗಳಿಗೆ ದುಃಖಿದಾಯಕವಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಮೊದಲೇ ರಚಿಸಿ ಇಂಥ ದುಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ ? ಮತ್ತು ರವಣೀಯವೂ ಹಾಗೂ ದುಃಖಿದಾಯಕವೂ ಇಲ್ಲದಂಥ ಧೂಳು, ಪರ್ವತ ಮೊದಲಾದ ಕೆಲವು ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿದೆ ? ತಾನಾಗಿಯಂತೂ ಹಾಗೆ-ಹೀಗೆಯೇ ಆಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ರಚಿಸುವವನಂತೂ ಪ್ರಯೋಜನ ಸಹಿತವಾಗಿಯೇ ರಚಿಸುತ್ತಾನೆ; ಆದುದರಿಂದ ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಸೃಷ್ಟಿಯೇ ಕರ್ತೃವೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ ?

ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಲೋಕದ ರಕ್ಷಕನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ರಕ್ಷಕನಂತೂ ದುಃಖೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಆಗ-ಗೊಡದಿರುವುದು ಮತ್ತು ಸುಖಿನಾಶದ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಆಗಗೊಡದಿರುವಂಥ ಎರಡೇ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಆದರೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿಯೂ ದುಃಖೋತ್ಪತ್ತಿಯ ಕಾರಣಗಳೇ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಂದ ಜೀವ-ಗಳಿಗೆ ದುಃಖವೇ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಕ್ಷುಧೆ-ತೃಷೆಗಳೆನಿಸುತ್ತಿವೆ, ಶೀತೋಷ್ಣಗಳಿಂದ ದುಃಖವಾಗುತ್ತದೆ, ಜೀವಗಳು ಪರಸ್ಪರರಲ್ಲಿ ದುಃಖವನ್ನುತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುತ್ತವೆ, ಶಸ್ತ್ರಾದಿಗಳು ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿವೆ, ಮತ್ತು ವಿನಷ್ಟವಾ-ಗುವ ಅನೇಕ ಕಾರಣಗಳು ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಜೀವಗಳಿಗೆ ರೋಗ, ಅಗ್ನಿ, ವಿಷ, ಶಸ್ತ್ರಾದಿ ಪರ್ಯಾಯನಾಶದ ಕಾರಣಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ, ಅಜೀವಗಳೆಲ್ಲೂ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಷ್ಟವಾಗುವ ಕಾರಣಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಎರಡೂ ಪ್ರಕಾರದ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೇ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ವಿಷ್ಣುವು ರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಏನು ಮಾಡಿದನು ?

ವಿಷ್ಣುವು ರಕ್ಷಕನೇ ಇದ್ದಾನೆ. ಕ್ಷುಧೆ-ತೃಷಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಅನ್ನ-ಪಾನೀಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ; ಕ್ರಿಮಿಗಳಿಗೆ ಕಣ ಮತ್ತು ಕಂಜರಕ್ಕೆ ಮಣ ತಲುಪಿಸುತ್ತಾನೆ, ಸಂಕಟದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಮೃತ್ಯುವಿನ ಕಾರಣವು ಉಪಸ್ಥಿತವಾದರೂ ಕೂಡ* ಟಿಟ್ಟಿಭದ ಹಾಗೆ ಉದ್ಧರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ವಿಷ್ಣುವು ರಕ್ಷಕ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಕ್ಷುಧೆ-ತೃಷಾದಿಗಳು ಜೀವಗಳನ್ನು ಅಧಿಕ ಬಾಧೆಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ, ಅನ್ನ-ಪಾನೀಯಗಳು ದೊರಕುವುದಿಲ್ಲ, ಸಂಕಟ ಸಂಭವಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಸ್ವಲ್ಪಕಾರ-ಣದಿಂದಾಗಿ ಪರಣವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಶಕ್ತಿಯು ಹೀನವಾಯಿತೋ ಅಥವಾ ಅವನಿಗೆ ಜ್ಞಾನವೇ ಆಗಲಿಲ್ಲವೋ ? ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಅಧಿಕ ಜೀವಗಳು ಹೀಗೆ ದುಃಖಿಯೇ ಆಗುತ್ತಿವೆ, ಮರಣ ಹೊಂದುತ್ತಿವೆ. ಅವು-ಗಳನ್ನು ವಿಷ್ಣುವು ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನೇಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ?

* ಟಿಟ್ಟಿಭವಂಬ ಪಕ್ಷಿಯು ಸಮುದ್ರದ ದಡದಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸಮುದ್ರವು ಅದರ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ತೇಲಿಸಿ ಒಯ್ಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗ ಅದು ದುಃಖಿಯಾಗಿ ಗದಾಕಿತ್ತಿಯ ಮುಖಾಂತರ ವಿಷ್ಣುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಆಗ ವಿಷ್ಣುವು ಸಮುದ್ರದಿಂದ ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಮರಳಿ ಕೊಡಿಸುತ್ತಾನೆಂಬುದಾಗಿ ಪುರಾಣಗಳಲ್ಲಿ ಕಥೆಯಿದೆ.

ಇದು ಜೀವಗಳ ತಮ್ಮಕರ್ತವ್ಯದ ಫಲವಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಶಕ್ತಿಹೀನ, ಲೋಭಿ, ಕೃತಕ ವೈದ್ಯನು ಒಬ್ಬನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಒಳ್ಳೆಯದಾದರೆ ನಾನು ಮಾಡಿದನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ; ಮತ್ತು ಯಾವನಿಗೆ ಕೆಡಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮರಣವಾಗುತ್ತದೆ ಆಗ ಇವನ ಭವಿತವ್ಯವೇ ಹೀಗಿತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ನೀನು ಒಳ್ಳೆಯದಾದರೆ ವಿಷ್ಣುವು ಮಾಡಿದ್ದು ಮತ್ತು ಕೆಡಕಾದರೆ ಇವನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಫಲವೆಂದು ಹೇಳುವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸುಳ್ಳು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೇಕೆ ಮಾಡುವುದು ? ಒಳಿತು-ಕೆಡಕುಗಳೆರಡನ್ನು ವಿಷ್ಣುವು ಮಾಡಿದ್ದೆಂದು ಹೇಳು ಅಥವಾ ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದ ಫಲವೆಂದು ಹೇಳು. ವಿಷ್ಣುವು ಮಾಡಿದ್ದಾದರೆ ಅಧಿಕ ಜೀವಗಳು ದುಃಖ ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರ ಸತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಇಂಥ ಕಾರ್ಯ ಮಾಡುವವನನ್ನು ರಕ್ಷಕನೆಂದು ಹೇಗೆ ಹೇಳುವುದು ? ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯದ ಫಲವಿದ್ದರೆ ಮಾಡಿದವನು ಉಣ್ಣುತ್ತಾನೆ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವೇನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವನು ?

ವಿಷ್ಣು ತನ್ನ ಭಕ್ತರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಹೀಗಿದ್ದರೆ ಕ್ರಿಮಿ, ಕುಂಜರಾದಿಗಳೂ ಭಕ್ತವಿಲ್ಲ ಅವಕ್ಕೆ ಅನ್ನಾದಿಗಳನ್ನು ತಲುಪಿಸುವಲ್ಲಿ, ಸಂಕಟದೊಳಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮರಣವಾಗದಿರುವಲ್ಲಿ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ಮನ್ನಿಸಿ ಸರ್ವರ ರಕ್ಷಕನೆಂದು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನಂಬುವಿರಿ, ಭಕ್ತರ ರಕ್ಷಕನೆಂದು ನಂಬಿರಿ. ಆದರೆ ಭಕ್ತರ ರಕ್ಷಕನಾಗಿ ಕೂಡ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಅಭಕ್ತರು ಕೂಡ ಭಕ್ತಪುರುಷರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನಂಟು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವೆಡೆ ಪ್ರಹ್ಲಾದ ಮೊದಲಾದವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದೆ. ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಲ್ಲಿಂತೂ ಹಾಗೆ ಮನ್ನಿಸು; ಆದರೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮೋಕ್ಷ-ಮುಕ್ತಮಾನ ಮೊದಲಾದ ಅಭಕ್ತ ಪುರುಷರಿಂದ ಭಕ್ತ ಪುರುಷರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಮತ್ತು ಮಂದಿರಗಳಿಗೆ ವಿಘ್ನಮಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೋಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಶಕ್ತಿಹೀನನೋ ಅಥವಾ ಅರಿವಿಲ್ಲದವನೋ ? ಶಕ್ತಿಹೀನನಿದ್ದರೆ ಇವರಿಗಿಂತಲೂ ಹೀನ ಶಕ್ತಿಯ ಧಾರಕನಾದನು, ಅರಿವಿಲ್ಲದವನೆಂದರೆ ಇಷ್ಟುಕೂಡ ಅರಿವಿಲ್ಲವೆಂದರೆ ಅವನು ಅಜ್ಞಾನಿಯಾದನು.

ಶಕ್ತಿಯೂ ಇದೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿಯುತ್ತಾನೆ ಕೂಡ; ಆದರೆ ಇಚ್ಛೆಯು ಹೀಗೆಯೇ ಆಯಿತೆಂದು ನೀನು ಹೇಳಬಹುದು, ಹಾಗಾದರೆ ಭಕ್ತವತ್ಸಲನೆಂದು ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ?

ಈ ಪ್ರಕಾರ ವಿಷ್ಣುವನ್ನು ಲೋಕದ ರಕ್ಷಕನೆಂದು ಮನ್ನಿಸುವುದು ಸಿದ್ಧಿಸುವುದಿಲ್ಲ;

ಇನ್ನು ಮಹೇಶನು ಸಂಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಂದು ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಆದರೆ ಮಹೇಶನು ಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಥವಾ ಮಹಾಪುಲಯವಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ ? ಯಾವಾಗಲೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಸ್ತುತಿ ಮಾಡಿರಿ; ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವನ ನಿಂದೆ ಮಾಡಿರಿ. ಏಕೆಂದರೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಹಾರಗಳು ಪ್ರತಿಪಕ್ಷಿಯಿವೆ.

ಮತ್ತು ಇವನು ಸಂಹಾರ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ? ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಪುರುಷನು ಕೈಗಳಿಂದ ಒಬ್ಬನನ್ನು ಸಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ ಅಥವಾ ಹೇಳಿ ಸಾಯಿಸುತ್ತಾನೆ; ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಮಹೇಶನು ತನ್ನ ಅವಯವಗಳಿಂದ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆಯೋ ಅಥವಾ ಆಜ್ಞೆಯಿಂದ ಸಾಯಿಸುತ್ತಾನೆಯೋ ? ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜೀವಗಳ ಸಂಹಾರವಂತೂ ಕ್ಷಣ-ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಯಾವ-ಯಾವ ಅವಯವಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಯಾರು-ಯಾರಿಗೆ ಆಜ್ಞೆಯಿತ್ತು ಯುಗಪತ್ (ಒಮ್ಮೆಲೆ) ಹೇಗೆ ಸಂಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ? ಮತ್ತು ಮಹೇಶನಂತೂ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನೇ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ, ಅವನ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ತಾನಾಗಿಯೇ ಅವುಗಳ ಸಂಹಾರವಾಗುತ್ತದೆಂದರೆ ಅವನಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೊಲ್ಲುವ ರೂಪದ ದುಷ್ಟ ಪರಿಣಾಮವೇ ಇರುತ್ತಿರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅನೇಕ ಜೀವಗಳನ್ನು ಯುಗಪತ್ ಕೊಲ್ಲುವ

